

**B-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI
ETTEVALMISTAMISE ÕPPEKAVA (ELEKTROONILINE ÕPPEVORM)
Sõiduõppe OÜ autokool**

Õppekavarühma nimetus: Transporditeenused

Õppeasutus: Sõiduõppe OÜ, registrikood 12012876, ettevõtte aadress: Kalda tee 30, Tartu.

Õppekava kinnitamise kuupäev: 01.10.2023

Õppeviis: kontaktõpe, e-õpe (elektrooniline õppekeskkond), iseseisev õpe

Elektrooniline õppekeskkond: Teooria.ee õppekeskkond (väljatöötanud OÜ Teooria ja liiklusspetsialistid). Keskkond sisaldab: üle 1200 teooriaküsimuse (võimalik lahendada mh. teemade kaupa, oma vigadel põhinedes jm.), videoloengud vastavalt õppekavajärgsetele teemadele, lisamaterjal- märgid, valdkonda tutvustavad ja silmaringi avardavad lisamaterjalid, „3d“ ringristmikud, õppekaardid. Lisaks vahe- ja lõpukontrollide võimalus. Suhtlusvõimalus kooliga ja teised õppekeskkonnalt seadusega nõutud lahendused.

Koolituse liik: kursus

Õppetöö keeled: eesti keel, vene keel

Kontrollivorm: eksam

Õppeklass: Seadusega kooskõlas õppeklass mis sisaldab muu hulgas: SMART tahvel, kirjutustahvel ja teised visualiseerimisvõimalused – monitorid/arvutid/suur TV ekraan, audio- ja videovahendid.

Õppeväljak: Kõvakattega nõuetele vastav õppeväljak. Väljak vastavuses „Nõuded mootorsõidukijuhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele,“ § 4 kehtestatud määruses sätestatule.

Õppesõiduk: Õppesõiduk vastavuses „Liiklusseaduse“ § 100 lõike 7 alusel kehtestatud määruses sätestatud eksamisõiduki ja juhi varustuse nõuetele.

Koolitaja: Mootorsõidukijuhi õpetaja vastab mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsiooninõuetele vastavalt „Liiklusseaduse“ §118 toodule.

Hindamismeetodid ja – kriteeriumid:

Koolitus lõpeb teooria- ja sõidueksamiga. Teooriaeksami temaatika vastab MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisa 2 toodud temaatikale. Eksam korraldatakse testide vormis. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud. Eksam koosneb 60st ühe õige vastusega küsimusest, millest 15 küsimust käsitlevad liiklusohutust. Eksam arvatakse soorituks, kui õigete vastuste arv on vähemalt 56, kusjuures liiklusohutusteemalistes küsimustes ei tohi olla üle 1 vea. Küsimustele vastamiseks antakse kuni 45 minutit. Sõidueksami eesmärk on kontrollida õpiväljundite saavutamist ja anda õpilasele ettekujutus sellest, kuidas käib riiklik sõidueksam. Sõidueksamile lubatakse õppur pärast teooriaeksami edukat sooritamist. Sõidueksam kestab vähemalt 45 minutit. Selle käigus kontrollitakse eksamineeritava oskust sõidukit iseseisvalt, ohutult, säästlikult ja sujuvalt juhtida erineva liiklustihedusega asula- ja asulavälistel teedel. Eksamil kontrollitakse muuhulgas MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisa 3 toodud harjutuste sooritamist ja kasutatakse nimetatud lisa toodud hindamiskriteeriumeid. Kolme harjutuse sooritamiseks antakse kuni 10 minutit. Sõidueksamit hinnatakse lähtudes MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisa 3 ja 4 toodud nõuetest. Hindamissüsteem: arvestatud (A) / arvestatud märkustega (AM) / mitteamestatud (MA).

Õpimeetodid:

- Diskussioon
- Individuaalne juhendamine
- Järelduste tegemine
- Küsimuste esitamine
- Kodutööde tegemine
- Mõistekaart
- Praktiline tegevus
- Rühmatöö
- Teabevahendite kasutamine
- Erinevate liiklussituatsioonide vaatlus ja vestlus
- Individuaalne töö
- Televisiooni kasutamine
- SMART tahvel

Õppetöö korralduslikud alused:

Koolitus vastab liiklusseaduse, MKMi määruse nr 60 „Mootorsõidukijuhhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhhi ettevalmistamise õppekavad“ ning MKMi määruse nr 54 „Nõuded mootorsõidukijuhhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele“ nõuetele. Koolitust viivad läbi vähemalt keskharidusega õpetajad, kes omavad kehtivat mootorsõidukijuhhi õpetaja tunnistust. Koolituse lõpetanu saab koolituskursuse tunnistuse. Juhhi esmaõpe jaguneb alg- ja lõppastme õppeks. Algastme õpe lõpeb riiklike eksamite sooritamisega Transpordiametis ja esmase juhiloa saamisega. Lõppastme õppe pikkus on 23 kuud, mille käigus täiendab esmase juhiloa omanik oma oskusi liikluses iseseisvalt ning läbib lõppastme koolituse. Nii alg- kui ka lõppastmes toimub juhi ettevalmistamine liiklusteooriaõppe ja õppesõitude vormis. Õpingute alustamiseks peab õppur õppetöö alustamise ajaks olema vähemalt 15,5-aastane ning omama taotletava kategooria mootorsõiduki juhtimist lubava märkiga kehtivat tervisetõendit. Liiklusteooriaõppe maht on vähemalt 28 tundi, tegelik maht on individuaalne. Aineid läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Teorialoenguid korraldatakse nõuetekohases õppeklassis, mis on varustatud projektori-, tahvli- ja mugava mööbliga (lauad, toolid). Ühe teooriatunni pikkus on 45 minutit. Õppevormiks on auditoorne õppevorm, iseseisev töö ja praktikum. Praktikumi vormis toimub õppeaine „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ ning võimaluse korral õppeaine „Pimedal ajal sõiduki juhtimine“ (kui vastavat võimalust pole, läbitakse selle õppeaine teoreetiline osa õppeklassis või elektroonilises õppevormis). Algastme õppes antakse iga loengu lõpus iseseisev töö. Selle eesmärk on materjali süvendatud õppimine ja loengus saadud teadmiste kinnistamine. Iseseisva töö osakaal on individuaalne. Auditoorse õppevormi asemel võidakse õppuri soovil kasutada elektroonilist õppevormi. Sel juhul toimub auditoorses vormis kuus õppetundi, kus käsitletakse MKMi määruse 60 lisas 6 sätestatud temaatikat. Elektroonilise õppevormi kasutamisel on auditoorse õppetöö osakaal vähemalt 21%. Õppesõitude minimaalne maht on 30 sõidutundi, tegelik maht on individuaalne. Õppesõitu korraldatakse nõuetekohase õppesõidukiga, mis on oma tehniliste omaduste poolest sarnane Eesti tavapärase vastava kategooria sõidukitega. Ühe sõidutunni pikkus on 45 minutit. Iga õppesõidu lõpus märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidutundide arvu ja hinnangu (kirjaliku tagasiside) õpilase oskuste kohta. Lisaks võib õpetaja hinnata sõidutunnil omandatud õpiväljundeid (hindamissüsteem on arvestatud / mitteamestatud). Õppesõitude teemad läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Linnaliiklusesse lubatakse õppur pärast õppeaine „Sõiduki käsitlemine“ edukat läbimist. Sõiduõppe aine „Pimedal ajal sõiduki juhtimine“ toimub kas simulaatoril või tavalise sõidutunni vormis. Viimasel juhul toimub sõidutund pimedal ajal ning sõidetakse enamasti valgustamata asulavälistel teedel. Sõiduõppe ained „Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine“ ja „Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine“ toimuvad selleks ettenähtud libedasõidu õppeväljakul. Sõiduõppe raames tehakse võimaluse korral koostööd juhendajaga, kellega õpilane läbib sõidupraktikat. Sel juhul koostatakse koos juhendajaga individuaalne sõidupraktika plaan, mille eesmärk on kinnistada sõiduõppe käigus omandatud sõiduoskusi. Jätkuõppe kaudu valmistatakse ette juhtimisõiguse taotlejaid, kes ei ole riiklikku sõidueksamit kolme korraga sooritanud. Selle eesmärk on juhi süvendatud ettevalmistamine, et tagada vajalike teadmiste ja oskuste omandamine. Õpilane peab esitama koolitajale viimase kolme sõidueksami kaardid. Juhhi jätkuõpe toimub üldjuhul õppesõidu vormis, selle sisu määrab

sõiduõpetaja, lähtudes sõidueksami mittesooritamise põhjustest. Jätkuõppe minimaalne maht on kaks sõidutundi.

Juhi esmaõppe **algastme koolituse õppetöö mahud** akadeemilistes tundides (a 45 min):

	Liiklusteooriaõpe õppetundides	Õppesõit sõidutundides
Õppetöö maht elektroonilise õppe keskkonnas vähemalt	22	
Auditoorse töö maht	6	
Õppesõidu maht		30
	Jätkuõpe	
Teooriaõpe		Sõiduõpe
JÕ. Jätkuõpe	vajaduse korral (õppemaht määratakse individuaalselt)	2
		Kokku jätkuõppes vähemalt 2 sõidutundi

Juhi esmaõppe **lõppastme koolituse õppetöö mahud** akadeemilistes tundides (a 45 min):

	Liiklusteooriaõpe õppetundides	Õppesõit sõidutundides
Õppetöö maht elektroonilise õppe keskkonnas	2	
Kontaktundide maht	2	
Õppesõidu maht		2

Õppekava koostamise alus: Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“

Kursuse läbiviimiseks vajalike sertifikaatide/litsentside olemasolu: tegevusluba

Juhi ettevalmistamine peab õpilasele andma teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt taotletava kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

Juhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua eeldused:

- 1) vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks;
- 2) juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemisele.

Esmaõppe korras valmistatakse ette B-kategooria mootorsõiduki juhti.

Esmaõppe koolituskursusele võetakse õppima B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kes:

1. on õppetöö alustamise ajaks vähemalt 15,5-aastane;
2. omab kehtivat mootorsõidukijuhi tervisetõendit B-kategooria auto juhtimist lubava märkega.

ÕPPEKAVA STRUKTUUR, ÕPPE KESTUS JA KORRALDUS

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus ning vahelduvus peavad tagama õppekavas ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ning õpilase ettevalmistamise vastavalt juhi liiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele.

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu ühe õppetunni arvestuslik kestus on 45 minutit. Korraga on teooria- ja sõiduõpet lubatud läbi viia kestusega kuni 90 minutit. Iga 90-minutilise ajavahemiku kohta peab õpetaja ja õpilase jaoks olema katkematu puhkepaus vähemalt 15 minutit, mille jooksul õppetegevust ei toimu.

Teooriaõpe ja sõiduõpe hõlmavad järgmisi teooriaõppe ja sõidutundide teemasid vähemalt alltoodud mahus. Mootorsõidukijuhi **esmaõppe koolituse B-kategooria õppekava struktuur ja maht** akadeemilistes tundides:

Teooriaõpe		Sõiduõpe	
Moodul		Õppetunde	Sõidutunde
1.	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest		Juhi tööasend ja turvavarustus
	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine		Sõiduki käsitlemine
	Liiklus kui süsteem		
	Ohutu liiklemise põhimõtted		
	Teiste liiklejatega arvestamine		
	Sõiduki turvalisus		
	Inimene sõidukijuhina		
2.	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites		Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teel
	Sõidujärjekord sõites		Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis		
	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine		
	Käitumine liiklusõnnetuse korral		
3.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige		Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil		Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal
	Keskkonda säästev sõiduki kasutamine		Keskkonda säästev sõiduki juhtimine

Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes			
Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	2	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine	1
Pimeda ajal sõiduki juhtimine	1	Pimeda ajal sõiduki juhtimine	1
		Riiklikule sõidueksamile sarnanev sõidutund	1
Minimaalne õppetundide arv	28	Kokku esmaõppe algastmes	30

Jätkuõpe			
Teoriaõpe		Sõiduõpe	
Teema	Õppetunde	Teema	Sõidutunde
JÕ. Jätkuõpe	vajaduse korral (õppemaht määratakse individuaalselt)	JÕ. Jätkuõpe	2 Kokku jätkuõppes vähemalt 2 sõidutundi

Lõppastme koolitus			
Teoriaõpe õppetundides		Sõiduõpe sõidutundides	
Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes.	3	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine.	1
Libedasõidu riskivältimise praktikum	1	Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine	1
Kokku lõppastme koolituses	4	Kokku lõppastme koolituses	2

Liiklusteooriaõpe toimub moodulipõhiselt:

Moodul 1

2 auditoorset õppetundi, veebipõhine õpe, esimene arvestus veebikeskkonnas. Veebipõhise õppe materjalid vastavalt õppetunni teemaikale. Õpilase teise moodulisse lubamise eelduseks on vahetesti positiivne sooritus.

Auditoorsete tundide teematika: Juhil enesehinnang, impulsiivne käitumine ja selle teadvustamine, psühholoogilise tagasiside saamine, enda käitumise teadlik jälgimine ja riskeeriva käitumise vältimine.

Moodul 2

2 auditoorset õppetundi, veebipõhine õpe, teine arvestus veebikeskkonnas. Veebipõhise õppe materjalid vastavalt õppetunni teemaikale. Õpilase kolmandasse moodulisse lubamise eelduseks on vahetesti positiivne sooritus.

Auditoorsete tundide teematika: Joove ja väsimus. Kõrvalised tegevused ja nende mõju juhile ning sellest tulenevad ohud. Juhil valmisolek sõiduks. Valikute tegemine ja alternatiivid. Kaassõitjate suhtumine ja käitumine. Oma seisundi hindamine ja võimalused adekvaatseks tagasisideks.

Moodul 3

2 auditoorset õppetundi, veebipõhine õpe, kolmas arvestus veebikeskkonnas. Veebipõhise õppe materjalid vastavalt õppetunni teemaikale. Õpilase eksamile lubamise eelduseks on vahetesti positiivne sooritus.

Auditoorsete tundide teematika: Sõidumarsruudi valik ja aja planeerimine. Keeruliste olude ja situatsioonide vältimine vähese kogemuse juures. Alternatiivsed variandid auto juhtimisele ning soovitusel aja ja teekonna valikul. Ohutu sõidukiiruse valik ja riskeeriva käitumise vältimine. Kaaslaste negatiivsetest mõjutustest ja võimekuse näitamisest hoidumine. Kannatlikkus ja püsivus maanteesõidul pingelise liikluse tingimustes.

Pimeda ajal sõiduki juhtimine – veebipõhine õpe, praktikum, materjalid vastavalt õppetunni teemaikale. Pimeda ajal sõiduki juhtimise teooriaõpet võib alustada pärast 1. mooduli teooriaõppe läbimist.

Veebipõhise teooriaõppe läbimist kinnitab elektroonilises õppekeskkonnas Teooria.ee positiivsele tulemusele sooritatud veebieksam.

Sõiduõpe:

Sõiduõppe kohustuslik kogumaht on 30 akadeemilist tundi. Vajadusel määratakse sõidutundide kogumaht sõiduõppe individuaalses õppekavas.

Juhendaja kaasamine on lubatud. Juhendajaks võib olla vaid isik, kes vastab liikluseaduse § 109 vastavatele tingimustele, ja kellel on kehtiv juhendaja tunnistus.

Juhil koolitaja võib sõltuvalt õppekorraldusest, õpetamise metoodikast ja tingimustest muuta teemade käsitlemise järjestust ja teemasid lisada.

Koolitusel õpitu kinnistamiseks ja materjali kordamiseks võib õpilasele ette näha iseseisva töö. Õpilane teeb iseseisva töö õpetaja soovitustest lähtudes ja neile tuginedes. Iseseisva töö tulemusi kontrollib õpetaja.

Sõiduõpe lõpeb riiklikule sõidueksamile sarnaneva sõidutunni sooritamise positiivse tulemusele. Riiklikule sõidueksamile sarnanev sõidutund viiakse läbi arvestades majandus- ja kommunikatsiooniministri 21.06.2011. a määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisa 3 ja 4 sätestatut. Eksam loetakse sooritatuks, kui sõiduki iseseisval juhtimisel õpilase oskused vastavad mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuetele. Eksamil määratakseksamimarsruut õpetaja poolt.

Nõuded õpingute lõpetamiseks

Teoriaõpe: teadmiste kontroll autokooli klassiruumis või veebikeskkonnas.

Sõiduõpe: sõiduuskuse kontroll (koos sõiduõpetajaga).

Juhi esmaõppe algastme B-kategooria läbimist tõendab koolituskursuse tunnistus ning koolitaja elektrooniliselt esitatud koolituskursuse tunnistuse andmed liiklusregistris.

Õppekava koostaja:

Mart Laanemäe

Mart Laanemäe- juhatuse liige

e-post: soiduoppe@gmail.com

telefon: +372 5078230

1. ESMAÕPPE ALGASTME KOOLITUS

1.1. Teoriaõpe

Teoriaõpe 1.1.	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; • teab õppetöö korraldust; • teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; • on omaks võtnud juhi ettevalmistamise riikliku õppekavaga seatud juhi koolituse eesmärgid.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teoriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teoriaõpe 1.2.	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • on valmis vastutama oma õppimise eest; • on koostanud individuaalse õppeplani; • teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teoriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teoriaõpe 1.3.	Liiklus kui süsteem
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat; • teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid, liikluskorraldusvahendite ja reguleerija

	<ul style="list-style-type: none"> • märguannete tähendusi; • mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana; • teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teooriaõpe 1.4.	Ohutu liiklemise põhimõtted
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgvahe hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine; • teab piki- ja külgvahe ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid; • teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid; • on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teooriaõpe 1.5.	Teiste liiklejatega arvestamine
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejarühmi; • teab erinevate liiklejarühmade käitumise eripärasid; • teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähem kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid; • omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega; • mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust; • on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähem kaitstud liiklejatega ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.

Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.
-----------------------	---

Teooriaõpe 1.6.	Sõiduki turvalisus
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • mõistab sõiduki kasutaja juhendiga tutvumise olulisust; • teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine); • teab turvavarustuse vale kasutamise või mittekasutamisega seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama; • teab nõudeid sõitjate ja veoste veole ja turvavarustuse kasutamisele; • teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid; • teab kasutatavale mootorsõidukile kehtivaid tehnoseisundi nõudeid; • teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel; • teab kasutatava sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele. • teab mootorsõiduki pukseerimisega seonduvaid reegleid.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teooriaõpe 1.7	Inimene sõidukijuhina
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjusteid; • teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist; • teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele;

	<ul style="list-style-type: none"> ● on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks; ● on motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises; ● teab kõrvaliste tegevuste mõju juhile ning sellest tulenevaid ohte.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teooriaõpe 1.8	Psühholoogilise nõustamise kallakuga aktiivõpe
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● teab kuidas juhi enesehinnang mõjutab juhtimist; ● teab kuidas impulsiivne käitumine ja selle teadvustamine mõjutab juhtimist; ● teab kuidas psühholoogilise tagasiside saamine mõjutab juhtimist; ● teab enda käitumise teadlik jälgimine ja riskeeriva käitumise vältimine mõjutab juhtimist.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teooriaõpe 2.1.	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● teab, kuidas sõitu ohutult alustada; ● teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet; ● teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid; ● teab kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; ● on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teoriaõpe 2.2.	Sõidujärjekord sõites
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid; ● omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; ● on motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teoriaõpe 2.3.	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid; ● teab sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas; ● omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; ● on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõidukit juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teoriaõpe 2.4.	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid

Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid; ● teab, kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda; ● on motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima; ● teab, kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teooriaõpe 2.5.	Käitumine liiklusõnnetuse korral
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● teab, kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda; ● teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi; ● teab kohustusliku liikluskindlustuse ja kaskokindlustusega seonduvat.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teooriaõpe 2.6	Psühholoogilise nõustamise kallakuga aktiivõpe
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● teab kuidas joove ja väsimus mõjutavad juhtimist; ● teab kuidas kõrvalised tegevused ja nende mõju juhile ning sellest tulenevad ohud mõjutavad juhtimist; ● teab kuidas juhi valmisolek sõiduks mõjutab juhtimist; ● teab kuidas valikute tegemine ja alternatiivid mõjutab juhtimist. ● teab kuidas kaassõitjate suhtumine ja käitumine mõjutavad juhtimist. ● teab kuidas oma seisundi hindamine ja võimalused adekvaatseks tagasisideks mõjutavad juhtimist.

Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.
-----------------------	---

Teooriaõpe 3.1.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● teab ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi; ● teab kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata; ● teab kuidas käituda möödasõidetava rollis; ● on motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teooriaõpe 3.2.	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha; ● mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; ● on motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima; ● teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms).
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teooriaõpe 3.3.	Keskkonda säästev auto kasutamine
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid

	<ul style="list-style-type: none"> • Testid
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, kuidas sõiduki kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada; • oskab leida sõiduki kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta; • teab kuidas jälgida kütusekulu; • on motiveeritud autot kasutades keskkonda säästma; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

Teooriaõpe 3.4.	Sõitmine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
Õppe sisu	<p>Vastavate teemaloengute läbimine, sh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; • teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 3.5.	Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine (Aine kuulub Teooria.ee õppekeskkonna algastme libedasõidu koolitusse)
Õppe sisu	<p>Vastavate teemaloengute läbimine, sh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; • mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada; • mõistab erinevate tee- ilmastikuolude iseärasusi ning nende mõju sõiduki juhitavusele;

	<ul style="list-style-type: none"> • omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest

Teooriaõpe 3.6	Psühholoogilise nõustamise kallakuga aktiivõpe
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas sõidumarsruudi valik ja aja planeerimine mõjutavad juhtimist; • teab kuidas keeruliste olude ja situatsioonide vältimine vähese kogemuse juures mõjutavad juhtimist; • teab alternatiivsetest variantidest auto juhtimisele ning soovitusi aja ja teekonna valikul; • teab kuidas ohutu sõidukiiruse valik ja riskeeriva käitumise vältimine mõjutab juhtimist. • teab kaaslaste negatiivsetest mõjutustest ja võimekuse näitamisest hoidumisest juhtimisel. • teab kuidas kannatlikkus ja püsivus maanteeõidul pingelise liikluse tingimustes mõjutavad juhtimist.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

1.2 Sõiduõpe

Sõiduõpe 1	Juhi tööasend ja turvavarustus
Õppe sisu	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab teostada sõiduki sõidueelset kontrolli, kasutades mh sõiduki käsiraamatut; • oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; • oskab ise kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel kinnitada turvavarustust; selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; • oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; • teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse vales kasutamisest tulenevaid ohte;

	<ul style="list-style-type: none"> • on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.
Iseseisva töö sisu	Kui õpilasel puudub juhendaja, siis harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitsemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõiduõpingute jätkamiseks.

Sõiduõpe 2	Sõiduki käsitsemine
Õppe sisu	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitsemisoskuste kujunemiseks.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teedel; • teab sõiduki vale käsitsemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitsemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitsemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitsema.
Iseseisva töö sisu	Kui õpilasel puudub juhendaja, siis harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitsemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõiduõpingute jätkamiseks.

Sõiduõpe 3	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel
Õppe sisu	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides; • omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel; • oskab peatuda ja parkida teel; • teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhul kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;

	<ul style="list-style-type: none"> tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisva töö sisu	Kui õpilasel puudub juhendaja, siis harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõiduõpingute jätkamiseks.

Sõiduõpe 4	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
Õppe sisu	Lua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks erinevates liiklussituatsioonides osalemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt; omab teel sõitmisel erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi; teab erineva liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada; on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega; on võimeline hindama olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
Iseseisva töö sisu	Kui õpilasel puudub juhendaja, siis harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõiduõpingute jätkamiseks.

Sõiduõpe 5	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Õppe sisu	Lua eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks ning väljaspool asulat peatumiseks ja parkimiseks vajalike oskuste kujunemiseks.

Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu; • mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver; • oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuuna võõndi kaudu; • oskab käituda möödasõidetava rollis; • oskab peatuda ja parkida väljaspool asulat; • omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Iseseisva töö sisu	Kui õpilasel puudub juhendaja, siis harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõiduõpingute jätkamiseks.

Sõiduõpe 6	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal
Õppe sisu	Lua eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; • on motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima; • sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine.
Iseseisva töö sisu	Kui õpilasel puudub juhendaja, siis harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõiduõpingute jätkamiseks.

Sõiduõpe 7	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine
Õppe sisu	Lua eeldused keskkonda säästva sõiduviisi kujunemiseks. Lua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab juhtida sõidukit keskkonda säästvalt; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis, milles ei ole midagi keerulist; • on motiveeritud juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid • arvestavalt;

	<ul style="list-style-type: none"> ● omab realistlikku arusaama isiklikest, säästliku sõiduviiisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; ● on teinud plaani, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamiseks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Kui õpilasel puudub juhendaja, siis harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõiduõpingute jätkamiseks.

Sõiduõpe 8	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine
Õppe sisu	Lua eeldused äkkpidurdamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Lua eeldused iseseisvaks toimetulekuks libedates teeoludes.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab sooritada äkkpidurduse; ● mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduki peatada; ● omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; ● tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; ● omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuuna.
Iseseisva töö sisu	Kui õpilasel puudub juhendaja, siis harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõiduõpingute jätkamiseks või lõpule viimiseks.

2. JUHI ESMAÕPPE PIMEDA AJA KOOLITUS

2.1 Teoriaõpe

PT	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teoriaõppe 1. mooduli õppeained.
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral; ● mõistab, et pimeda ajal on nähtavus palju halvem kui valge ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega; ● omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega; ● saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest ohtudest.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teoriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

2.2 Sõiduõpe

PS	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Õppe sisu	Lua eeldused pimeda ajal sõiduki juhtimiseks vajalike oskuste kujunemiseks ja pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohtude mõistmiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oma sõiduki teistele paremini märgatavaks teha; ● mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust; ● teab pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohte; ● oskab oma käitumisega vähendada pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud riske; ● tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimeda ajal ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisva töö sisu	Kui õpilasel puudub juhendaja, siis harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõiduõpingute jätkamiseks.

3. LÕPPASTME KOOLITUS

3.1 Teooriaõpe

LT 1	Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolituse õppeained ja algastme pimedada aja koolitus ning väljastatud esmane juhiluba.
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab ohte suurendavaid tegureid liikluses; • mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi eeliseid; • teab, millest sõltub tee ja ratta vaheline haardumine; • tajub ja teab enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavaid nõrku külgi, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on motiveeritud sõitma säästlikult, ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

LT 2	Libedasõidu riskivältimise praktikum
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolituse õppeained ja algastme pimedada aja koolitus ning väljastatud esmane juhiluba.
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: <ul style="list-style-type: none"> • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; • mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; • mõistab, et libedal teel on pidurdusteed palju pikem kui kuival asfaldil;

	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et sõltuvalt ilmaoludest ja teekatete erinevusest on pidurdustekonna pikkus erinev; • omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega.
Kohustuslik kirjandus	Määratakse individuaalselt teooriaõpetaja poolt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

3.2 Sõiduõpe

LS 1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolituse õppeained ja algastme pimedaja koolitus ning väljastatud esmane juhiluba.
Õppe sisu	Luu eeldused keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvenemiseks ja realistlikku arusaamise kujunemiseks isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest; • on motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Kui õpilasel puudub juhendaja, siis harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõiduõpingute jätkamiseks.

LS 2	Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamise
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolituse õppeained ja algastme pimedaja koolitus ning väljastatud esmane juhiluba.
Õppe sisu	Luu eeldused oma võimete, oskuste ja toimetuleku võimaluste hindamiseks äkkolukorras käitumiseks. Lisaks luua eeldused juhtida sõiduki keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omab realistlikku arusaama isiklikest, äkkolukorras toimetulekuks vajalikest oskustest ja võimalustest; • oskab äkkpidurdamist; • oskab kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid; • oskab valida vastavalt tee olukorrale ja -trajektoorile erinevaid pidurdamistehnikaid ja mõistab sõiduki juhitavust pidurdusprotsessi vältel; • mõistab, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud;

	<ul style="list-style-type: none"> • on motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	<p>Kui õpilasel puudub juhendaja, siis harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on ette nähtud lõppastme sõiduõppe eesmärkide saavutamiseks.</p>